

हस्तस्य भूषणं दानं
सत्यं कण्ठस्य भूषणम् ।
श्रोत्रस्य भूषणं शास्त्रं
भूषणैः किं प्रयोजनम् ॥१॥

काकः कृष्णः पिकः कृष्णः को भेद काकपिकयोः ।
वसन्तसमये प्राप्ते काकः काकः पिकः पिकः ॥२॥

यथा चित्तं तथा वाचो यथा वाचास्तथा क्रिया ।
चित्ते वाण्यां क्रियायां च साधूनामेकरूपता ॥३॥

सर्वतीर्थमयी माता सर्वदेवमयः पिता ।
मातरं पितरं तस्मात् सर्वयत्नेन पूजयेत् ॥४॥

सुखार्थी त्यजेत् विद्यां विद्यार्थी त्यजेत् सुखम् ।
सुखार्थीनः कुतो विद्या कुतो विद्यार्थीनः सुखम् ॥५॥

टिप्पणी

हस्तस्य हाथनुं भूषणम् आभूषण कण्ठस्य कंठनुं श्रोत्रस्य काननुं प्रयोजनम् हेतु
पिकः कोयल भेदः तझावत यथा जेवो वाचः वाशी, त्यजेत् छोडवुं, कुतः क्यांथी

स्वाध्यायः

1. नीचेना शब्दोनुं मोटेथी शुद्ध उच्यारण करो :

कण्ठस्य, श्रोत्रस्य, भूषणैः, प्रयोजनम्, साधूनामेकरूपता।

2. नीचे आपेला शब्दो सुंदर अक्षरे इरीथी लप्पो :

- (1) भूषणम् _____
- (2) कृष्णः _____
- (3) सुखार्थिनः _____
- (4) सर्वतीर्थमयी _____
- (5) क्रियायाम् _____

3. नीचे आपेलां जोडकां पाठना आधारे योग्य रीते जोडो :

(1) हस्तस्य भूषणम्	☐	(1) कृष्णः
(2) काकः	☐	(2) वाचः
(3) यथा चित्तं तथा	☐	(3) दानम्
(4) श्रोत्रस्य भूषणम्	☐	(4) विद्याम्
(5) सुखार्थी त्यजेत्	☐	(5) कङ्कणम्
		(6) शास्त्रम्

4. नीचे आपेल विधानो सामे पाठना आधारे आपेल पानामां (✓) अथवा (X)नी निशानी करो :

(1) माला कण्ठस्य भूषणम्।	☐
(2) बकः कृष्णः हंसः कृष्णः।	☐
(3) विद्यार्थी त्यजेत् सुखम्।	☐
(4) सर्वतीर्थमयी माता।	☐
(5) यथा चित्तं तथा वाचः।	☐

5. सुभाषितोनुं शुद्ध उच्यार साथे पठन अने गान करो.

6. तमारा शिक्षक बोले ते पदो सांभलीने शुद्ध अने सुंदर अक्षरे लप्पो.

7. ઉદાહરણમાં દર્શાવ્યા મુજબ પદો બનાવો, બોલો અને લખો :

ઉદાહરણ : હસ્તઃ - હસ્તસ્ય

- (1) કણ્ઠઃ - _____
- (2) શ્રોત્રમ્ - _____
- (3) પાદઃ - _____
- (4) મુખમ્ - _____
- (5) નેત્રમ્ - _____

8. કૌસમાં આપેલ શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (1) વિદ્યાર્થી _____ ત્યજેત્। (સુખમ્, કષ્ટમ્)
- (2) સુખાર્થી _____ ત્યજેત્। (ધનમ્, પુસ્તકમ્)
- (3) ક્રિયાશીલઃ _____ ત્યજેત્। (નિદ્રામ્, કાર્યમ્)
- (4) સજ્જનઃ _____ ત્યજેત્। (ક્રોધમ્, દયામ્)
- (5) મિત્રં _____ ત્યજેત્। (ઘૃણામ્, સ્નેહમ્)

9. નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી ઉદાહરણમાં દર્શાવ્યા મુજબ વાક્યો બનાવો અને લખો :

(અન્નમ્, મનઃ, બીજમ્, ફલમ્, રાજા, પ્રજા)

ઉદાહરણ : યથા ચિત્તં તથા વાચઃ।

- (1) યથા _____ તથા _____।
- (2) યથા _____ તથા _____।
- (3) યથા _____ તથા _____।

સ્થાનિક સામગ્રી

- પાઠમાં આપેલા સુભાષિતોના અર્થ સાથે બંધબેસતી કહેવતો, રૂઢિપ્રયોગો કે સુભાષિતો તમારા વિસ્તારમાં બોલાતાં હોય તે એકત્રિત કરો અને લખો. જેમ કે...
સત્ય પરથી - સાચને આંચ નહિ.
આચાર પરથી - આચારઃ પ્રથમો ધર્મઃ।
- પુસ્તકાલયમાં જઈને 'રત્નમાલા ભાગ 1 થી 3' કે સુભાષિતને લગતાં અન્ય પુસ્તકોમાંથી પાંચ સુભાષિત શોધીને લખો.
- તમને ગમતા કોઈ એક પક્ષીનું ચિત્ર દોરો અને રંગ પૂરો.